

UT
Spiritus Sancti

GEMINUM OFFICIUM

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟ-ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΝ
hoc est

Consolatorium pro Ecclesiâ afflictâ
&

Redargutorium adversus seculi im-
pietatem

Oratione Græcâ bipartitâ
exhibendum

Athenæi nostri Patroni Nobilissimi

cæterique Musarum Fautores colendî

d. II. Junij horâ X. matutinâ

In Acroaterio nostro

Benevolè audituri conveniant

Atque duobus peroraturis

Ornatisimis Juvenibus

ANDRÆ SCHWARTZIO, Rigenfi

&

JOHANNI VINCELIO, Libaviâ-Curlando

præsentîâ suâ honoratissimâ faveant

Eos summissè invitat

JOACHIMUS FRISICH

Jur. & Mathem. Professor

R I G Æ,

ANNO M DC LXXXIV.

Primus Pastor ille, quem apud Zachariam Prophetam ovium interfectionis miserebat, simul ac miseris pascendis operam lare caperat, duos simul sibi accepit baculos, quorum adminiculo officio dextrè perfunderetur. Et alterum quidem iucunditatis, alterum devincientium, sive oves dissipantem, quem B. Lutherus baculum vix appellat. Misericordiam ovium Propheta tantam edisserit, ut maiorem nemo intelligat; quippe quæ non stetit in lacte ultra vires & ad sanguinem usque emulso; neque in vellere ad carnem cruentam detonso, sed quæ jugulo ipso petito vitam finiret. Nam earum inquit, possessores eas interficiunt, neque habentur rei, ita ut vel ab aliis accusentur, vel ipsimet nefas suum agnoscentes remissâ austeritate dominicâ mitius aliquando & pastorale ingenium erga mites induant oviculas. Ingens aliqua necessitas, annonæ caritas aut βασιλεία tam enixum jugulandi oves studium iussisse videretur, nisi etiam Sacerdotes adderet: Et eorum qui vendunt ipsas, quis dicit, benedictus Jehovah, quod ditatus sum. Oves etenim jugulare, si crudele cui videatur, (quamvis eum in usum natas quis dixerit,) benignius cum illis agi putet, quæ in forum venales aguntur, ut fauces clunaclo subducant & in pascua transferantur forte pingviora, ubi cytisus atque rosmarinus etiam nascuntur, ut ovicula in amœno versans prato læta dicat: Ditescat usque Dominus meus, dummodò largè pascar: Benedicat sibi, dum mihi malè non sit. Non invidebo equidem novo possessori lactis lanæque meæ proventum. At ô misellam oviculam! quæ mercenarii talis seductoris vocem vestigiaque sequitur. Verba sunt, non herbarum; aut si sunt, aconitum, cicuta, esulæ aliæque sunt, viscera inficientes atque morbum è morbo, tussim tabemque, non dicam quoque scabiem adferentes: nisi jam ante mercenarius ille auri avidus scabiosam pecudem suam aliunde puro gregi miscuerit. Quam hinc vero verius est illud: qualis herus, talis servus. Vendit herus non unam aut alteram oviculam, sed gregem, peculium suum, quod veteribus à pecude substantiam & nomen traxit, plus offerenti, sive bene sive malè illi futurum sit: non secus ac si peculium è sponsione, aut jactu testis acquisitum, aut omnino castrense sit: quod tamen ut profectitium à maioribus magnâ curâ pastum

ac custoditum pari diligentia servandum augendumque erat, nimis mali pastoris vel latronis nomen mereri velit.

Verum non deest malæ rei bonus titulus. *Benedictus enim, inquit, Jehovah quod ditatus sum.* Videlicet benedicendo salva res erit & quasi bene gesta. Adeone luditur benedictione, ut malus mala benedicendo protinus convertat in bona? Id equidem est quod maxime vellent, si possent hypocritæ, qui pessimè facta elegantissimis verbis non secus atque stercus incrustare Saccharo omni conatu satagunt. Hæc nostri etiamnum avi indoles est, sanctissimum Dei nomen, ubi blasphemis non laceratur, pallium fallaciarum atque technarum facere, sub quo nequam homines tutius lateant. At, quia pessimo pastori operæ pretium faciebat benedictio ista, digna videbatur, cui amplius studeret. *Benedictus enim Jehovah quod ditatus sum, incinit ille ovium venditor.* Et perinde est, utrum injustè ditatus, an avarè ditescere volens benedixerit. Nam laudat improbus animam suam in desiderio ipsius, & quantum faciens benedicit, & irritat Jehovaham juxta Regii Psalterii *ὁ γὰρ ἐστιν*. Summa igitur mali pastoris ditari est, & pecunia è pecude coacta, ratio pastoralis utramque faciens paginam. Hæc omne punctum fert, omnisque momenti momentum est. Si pecus curanda ob pecuniam curanda: Si Jehovah benedicendus, ob pecuniam benedicendus est. An verò fabula hæc est de pastore oves vendente & propter divitias Jehovah benedicente? Minimè gentium; Sed historia non magis antiqua quam fide dignissima, licet Allegorica, eò quod à Spiritu Sancto dictata. Et quia est vetustissima, non desunt Athei veritatis atque lucis osiores, qui eam inter fabulas censerent quidem malint, suasque, quibus vulgum decipere ac ditari edocui sunt, pro vero salutis verbo recipi: quod satis palam testatus est nomine & re Leo X. Petro Bembo Cardinali locum ex Evangelio citanti respondens: O quantas divitias peperit nobis ista fabula Jesu Christi. Quod Judæorum Pontifex Christo accusato respondit, id nos ementito Pontifici huic regeramus verius: Quid amplius egemus testibus? ecce nunc audistis blasphemiam ejus. Quod enim bene locutus sit, probabit forsitan per patrem mendacii: Sin autem malè locutus est, cur non cædatur? Verum cæsus etiam est ille indulgentiarum caupo, turpisque animarum venditor: Et cæsus quidem Verbi Divini baculo vix, à magno ovium Pastore, ut magna pars spiri-

tualis Babelis corruerit. Haud obscurum jam esse autumo, quis magnus ille Pastor, & quæ oves, earumque possessores ac ditati venditores sint. Neque decessurum esse quicquam veritati cœlesti spero, si adagio dixerimus: eandem adhuc fabulam agi, quam videlicet egerunt Sacerdotes, Principes ac Judices V. T. Hi enim erant populi Pastores, seipso pascendo, populum miserum depascentes, aliamque post aliam injustitiæ, superbiæ, avaritiæ ac crudelitatis quin etiam idolatriæ scenam dantes, simulationis & fallaciarum artifices.

His Scenis sæpe etiam cruentis pleni sunt Prophetarum libri, & quibus illi vel Dei Momi, vel diaboli mimi agnoscuntur. Quid inde aliud, quam ut de capite laborante omnes impietatis catarrhi in membra defluerent, atque Principes Sodomæi redderent populum Gomorrhæum? Micha in eos valde Zelotes gravi voce inclamat: audire jam primores Jacobi & Ductores domus Israël, an non vestrum est scire ipsum jus. Osiores sunt boni & amantes mali: rapientes cutem istorum ab eis & carnem eorum ab ossibus ipsorum. Et quod comedunt, caro est populi mei. Et alibi graphicè eos describens, perit benignus, inquit, è terrâ hæc, rectus in hominibus his nullus est: quotquot sunt, ad cædes insidiantur, quisque fratrem suum venantur plagis. Ut malefaciant ambæ manus strenuè, Princeps poscit & Judex pro retributione: & qui magnus est, eloquitur ærumnam desideratissimam sibi ipse, quam contorquent. Optimus istorum similis est spinæ, rectissimus præ spineto est. Hæc populi fuit facies diebus Jothami, Achazi & Jechizkiæ Regum Judæ. Subjungit autem dictis Propheta Catastrophen illâ scenâ dignam. Dies, inquit, speculatorum tuorum, animadversio tua adveniet, nunc erit perplexitas istorum. Neque fœdolit sacer Zelus, sed dictum evasit in factum, ut longiore quidem annorum intervallo, sic mensurâ pleniore, cum Jehova ignem mitteret magnarum calamitatum in spinas illas: & Assyrios venatores in lupos potius quam pastores. Sacerdotes igitur, qui animarum debebant esse pastores, præcipuè malorum fuisse causas, nōrunt qui Sacram Scripturam non ignorant. Nunciante Amoso sacri oraculi comminationes adversus excelsa Isaaci & Sanctuaria Israël, in quibus contra desertam Dei Legem cultus instituerant religiosos suo cerebello inventos; Illicò Amazia Sacerdos ad Jeroboamum mittit nuntium, quamvis falsum, dicendo: Conjuravit contra te Amosus in mediō domus Israël,

non

non posset hæc terra sustinere omnia verba ejus. Verebatur enim novus Sacerdos, ne si Jeroboami nova aboleretur religio, sua quoque cum altari collaberetur sustentatio, atque rude donaretur. Hinc sibi consulendo simul Amoso consulit, abi, aufuge in terram Judæ, & comede ibi panem & illic prophetato. Hæc speciosè & pacificè Amoso dixit: at, quæ perfidè & mendacio Regi nunciaverat, tacuit. Ecce verò consilium Sacerdotale! quod si pastorale est, quid mercenarium sit, non video. Nonne aufugientem ipse proditoriè criminis læsæ Majestatis convictum dixisset. Dubio enim procul Amazia Amoso etiam regessit, ipsum in beatum Isaacum & Abrahamum Sanctos patres & Dei amicos qui Beth Ele habitantes altare extruxerint & quorum nomine Jehova semet ipse appellat, vehementer esse injuriosum, eò quod excelsa Isaaci destruenda prædicet, quæ ob memoriam Sanctorum sanctè colenda esse ipsa dictet ratio religioque: Et secus qui dixerit, meritò pro impio & hæretico proclamandum. Adde quod Regiâ autoritate sanctuaria Israël stabilita atque divini juris facta sint, quæ impugnare neclingvâ neq; manu absq; pacis publicæ violatione liceat. Ponamus etiam, non defendisse Amaziam excelsa Isaaci ad nostræ meditationis rotulam: certum tamen est, eum Regii juris se defensorem fecisse. Hæc demum illa est *εὐμελὴς* atque inventio mediū termini, cujus necessitate *καθὼς ἔκαστα πᾶσι* pro Sacerdotis atque pastoris & Juris Regii defensoris opimo Sacerdotio, quin & pro Synedrio omnium de ratione Statūs Regii tam benignè sentientium ad conclusionem fiat illatio. Salva sic res fuit pro peculio ac Petri patrimonio obrinendo, extante licet nullâ vel confictâ Constantini Magni donatione. Concedit Phocas in vota Bonifacii, ut Episcopum se appellare audeat æcumenicum & caput Ecclesiarum. Vix consensum fuisse crediderim, nisi ex Contractu innominato, facio ut facias. En! quàm una hirundo ver fecerit omni accipitri gratum atque aucupi. Statim omnia florent, jam formosissimus annus Jubilæus, ut indulgentiis, sic nummis fertilis. Pedum pastorale paratum est, unde imitans Jacobum Patriarcham reliqua pastoritia multitudo, bacillos suis traditionum coloribus variegatos, oculis ovicularum fonticulos Israël Sirientium exponit: quæ uti non candida oculis, auribus, animisque de Dei Verbo & Salute suâ conceperunt, sic ore pariunt opereque maculata omnia. Glaucomate semel contracto omnia illis videntur hæretica igni gladioque

) (

damnan-

damnanda, si cum iis non consonant, quæ *ἰεραὶ ἱεροὶ* incubando excludit. Ipse sacer bos bruto boar mugitu in oviculas salutaria puraque Christi *δεχόμενοι* sui pascua cordiculus desiderantes. Eo malitiæ pseudo Catholicorum in Bohemiâ cohors sanguinaria descendere non erubuit, ut blasphemio scommate Sancta Biblia appellârit suo idioma te Wyblija id est, vomitum, testante historiâ Bohemica persecutionis. Quæ cum Deo permittente & Ecclesiam Evangelicam à multis adhuc doctrinâ Zizaniis repurgaturo adeo illis feliciter successerit, latius grassari annuntur, novumque gregem famelici jam adoriuntur lupi in Hungariâ. Nihil intentatum relinquunt tentatores illi, ut omnia mundi regna in casses suos agant, utque deinde possint dicere: hæc omnia tibi dabimus, si prostratus nos adoraveris. Tantas enim sentiunt possessores illi, ovium venditores ac æruscatores penes se facultates, ut summos credant pastores populorum e sua pendere curâ consilio atque ærario: atque ideo præ omnibus mortalibus se maxime esse venerabiles, atque supra omnem fortunæ aleam positos. Et pereunte licet interim grege Christiano in extremâ animæ miseriâ, antiquam illi promptè recitant lectionem perceptam à Sacerdotibus Judææ proditori respondentibus: quid hoc ad nos? Ipsi gentium summi pastores conniventibus hæc aspicientes oculis, nec intelligentes se Societatem colere Leoninam æqui bonique consulunt, non omnino gregem amittere omnem, sed lacte etiam frui: Illis interim benedicientibus Jehovah, quod ditati sunt. Rebus ita constitutis verendum magnopere est, ne in veterem populi Judaici statum gens Christiana relabatur, ejusdemque, quod Deus avertat! sortem deploratam subeat.

Maximam enim gregis Christiani partem hinc inde vel *ἐνεδόξια* decipi ac distrahi, vel ob *ὀφθοδείαν* excoiari atque deartuari, vel in ininitis premi exactionibus, quis pius atque probæ mentis sine gemitu & lachrymis adspiciat? Eam Ecclesia multis locis habet faciem, ut larvæ sit similior. Videant jam pastores illi avari & perpetuâ habendi *ὀρεῖται* laborantes, annon Judæorum peccata renovando etiam poenas pariter easdem & desolationem in orbem Christianum introducturi sint. Quidquid enim prætexerint, à decumanis peccatis illis, quibus Israël exitium sibi paravit, idololatriâ & avaritiâ præcipue,

puè, duabus omnium malorum radicibus, vel centies millenis Misissis se nunquam absolverent, donec à Spiritu Sancto arguantur. Hic enim uti est *παράκλητος* & Consolator afflictorum, ita non minus ad officium ejus pertinet *ἐλεγχος* five accusatio & confutatio omnis *ἀνομίας*. Et quanquam ipse Spiritus S. visibiliter super Apostolos descendit, non tamen divinæ ejus Majestati placuit immediatè exercere officium elenchicum, sed Apostolis Sancto flamine suggessit atque demandavit munia longâ successione juxta verbi divini tenorem suscipienda.

Miramur proinde haud injustè impudens Lojolita illius os, quo Spiritum Sanctum ceu judicem visibilem provocans dixit: Veniat & judicet me! At habet jam Sententiam socius protervus irrevocabilem: quisquis non credit, jam condemnatus est. Sed quid non blateret effrons, qui supra sortem humanam sibi immunitatem erroris tribuit. Indignabundus hoc etiam agnoscit Italus Autor in Divortii cælestis præfatione: *Come uomo, può errare il Pontefice, e potendo errare, chi ardirà di sostentar che egli non possa esser rimproverato?* Et quis sanæ mentis Christianus mediocriter in Prophetis versatus non videat eam religionem Idololatriæ esse ream atque complicem, quæ defunctos sibi constituit Patronos ac imagines tutelares? Satis id luculenter loquitur liber ille: *Sorteca Duchowna Krolestwa Polskiego i inworow Swietych etc. tafje i obrazow etc. utrapionen onczywie nâ ob rone myslawiona.* Quæ igitur Spiritus Sanctus in Veteri Testamento, vehementissimè arguebat; ad ea ut taceat in N. T. quis sanctus, vel potius stultus speret à Sanctissimo? Nec cordatus quidem Philosophus sustineat, quin falsum Syllogismum Elenchi arguat. Audiamus quæso argumentum! Mirabilis Deus est in sanctis h. e. in Sanctuario. Ergo Sancti (dummodò sint) sunt adorandi & in omni necessitate invocandi. Tam absurdum atque Legi Divinæ e Diametro contrarium ratiocinium Spir. S. & ejus ablegati non possunt non arguere, atque impietatis damnare, non ficto limbo, sed verò inferno luendum. Sed iterum quid novi! Eliserunt nimirum Purgatorii Poëtæ Evangelium de divite epulone ex anniversario Evangeliorum censu & e Calendario: ne unum atque Catholicum impiorum infernum agnoscant Laici, quem tamen in agone, sed nimis serò perferunt Clerici.

rici. Hæc atque alia absone pia corda turbent, ac à veritate deflectant, Sanctus Paracletus ea tanquam flammis circumdata dulci afflat solatio, atque ne corruant, baculo leni suffulcit: Superba verò capita adversus Deum insurgentia baculo vâ! percutit atque dejicit. Geminum hoc Spiritûs Sancti munus, Orationis præsentis argumentum, duo Juvenes Ornatisimi bonæ indolis ac spei d. II. Junii perorandum Sermonem Græco susceperunt. Quo ipso Græcas literas multos post annos velut postliminio in Athenæum nostrum renovatum reduces primo sistunt specimine, nostra suaque publicè probaturi studia. Si lingvæ hujus spectamus raritatem, raros quoque speremus Auditores; at si ejusdem gravitatem, solitamque Patronorum nostrorum benevolentiam, audemus VIROS Magnificos, Nobilissimos, Strenuos, Amplissimos, Plurimum Reverendos, Consultissimos, Experientissimos, Clarissimos, Prudentissimos aliosque Musarum fautores humanissimè invitare, ut venerabili atque honoratissimâ præsentia suâ districturis fidem facere beneplaciti, reliquis verò Lingvarum Sanctarum studium excolendi animum addere haud gravatè dignentur: nec absentia suâ vulgi diverbio, Græca sunt, subscribant.

Meretur sanè Lingva ista, quâ Græcorum Oratores olim fulminare dicebantur: quâ totus Orbis erudiebatur: quâ Latium non minus atque novis provinciis auctius potentiusque redditum: & quâ ceu omnium sapientissimâ tandem Spiritus Sanctus novi fœderis mysteria omniaque salutis nostræ monumenta Ecclesiæ tradere dignatus est; meretur inquam, suâ sçavitare gravitati mixtâ, quâ, remoto polygotismo Euphoniæ corruptore, aliàs gaudet, quâque nec Pœlonicæ æmulæ, neque ulli secunda est lingvæ; ut felicissima Onomatopœiæ & compositionis parens, communis Lingvarum atque artium obseptrix, nisi colatur, solummodò non invitis accipiatur auribus. Nos Orationis exoticæ πῆμν dispicientes Auditorum optimorum humanitatem justâ brevitate solabimur, alio loco & tempore officia nostra paratissima summissè deferentes. Dabam Riga
d. I. Junij Anno MDC LXXXIV.

